

Projekt Strandgården

Generel beskrivelse



Baggrund

Udgangspunktet var en invitation til / et tilbud om, at lave en slægtsforskningsaktivitet på museumsgården Strandgården på Husby Klit under Ringkøbing-Skjern Museum i løbet af sommeren 2011.

Dette satte gang i ideer til en række aktiviteter.

Slægtsforskning

En snæver slægtsforskningsmæssig indgangsvinkel, kunne meget naturligt tage udgangspunkt i ejendommens seneste beboere.

Dette giver indgang til slægtsforskningens mest anvendte kilder – kirkebøger og folketællinger. Disse suppleres typisk senere med fæster og skifter, hvor sidstnævnte i nogle tilfælde giver en detaljeret indsigt i ejendommens bohøve.

Kød på slægten

Selv med dette, bliver slægtshistorien dog oftest mest til en stamtavle med en lang række af uvedkommende navne og datoer. Lidt supplerende informationer kan tilføjes via skattelister og matrikler og i heldige tilfælde med udskrifter fra auktioner og retsprotokoller.

Levendegørelse

For at gøre slægtsforskningen interessant/vedkommende i et bredere perspektiv er det naturligt, at inddrage en lang række "fagområder", som er med til at sætte anernes og slægtens hverdag ind i en kontekst og et perspektiv, som danner naturlig bro til lokalhistorien såvel som Danmarkshistorien og sågar en del af Verdenshistorien.

Dette kan ses ud fra selve slægten eller ud fra et bredere publikum, værende lokalt, dansk i øvrigt eller udenlandsk. I alle tilfælde peger behovet og konklusionerne dog i samme retning.

Den øgede mobilitet og vandringen fra land til by har typisk fremmedgjort mange af os fra vores oprindelse og typisk vil vores verdensopfattelse i stigende grad være bundet op på hændelser i landets eller verdens historie, som disse bliver formidlet via skolen og medierne.

Ergo er disse således det fælles stillads, som kan være med til at levendegøre slægtshistorien.

At dine og mine "slægtninge's" dagligdag og virke var direkte påvirket af, og eventuelt havde betydning for, de større begivenheder, giver grundlag for refleksion i forhold til egen gøren og laden.

Projekt Strandgården

Generel beskrivelse

Aktuelt

Aktuelt er det aftalt at Nordvestjysk Slægtshistorisk Forening (NSF) stiller med at par personer søndag d. 14. august 2011 og at NSF i denne sammenhæng laver aktiviteter med relation til slægtsforskning.

I denne sammenhæng og pga den begrænsede tid, den begrænsede internetforbindelse og de begrænsede pladsforhold er det hensigtsmæssigt at der mødes med en præfabrikeret historie, som kunne bygges op omkring de sidste beboere på Strandgården. og som overvejende kan køres direkte fra de medbragte computere.

Dette vil kunne udbygge den historie, som pt findes på museets hjemmeside om Strandgården og formentlig sætte kød på, i et omfang der minimum er på højde med beskrivelsen under Gåsemandens gård.

Fremtidige muligheder

I forløbet med at indsamle rådata, er de tidligere ideer yderligere blevet underbygget og flere er kommet til. Selv om disse ikke vil kunne finde anvendelse i den aktuelle situation, så har jeg ud fra almindelig nysgerrighed og interesse arbejdet videre med en nogle af dem.

Det er min opfattelse, at dette råmateriale vil kunne danne udgangspunkt for et eventuelt fremtidigt samarbejde på linie med dette års eller i et noget udvidet omfang. Dette kan formentligt gennemføres på frivillighedsbasis; men kan behøve et mindre omfang af økonomiske ressourcer til eventuelle plancher o.a.

Yderligere vil materialet med den rette bearbejdning kunne anvendes i en større

sammenhæng, som dog vil være afhængig af eksterne finansiering.

I denne sammenhæng tænkes der på specifikke temaer, der vil kunne beskrives på udstillingsplancher, kan være udgangspunkt for undervisningsforløb i såvel folkeskole som gymnasier samt eventuelt være grundlag for projekter på universitetsniveau.

Samtidig vil en bearbejdning af disse temaer give grundlag for udarbejdelse af pjecer, postkort o.a. med salg for øje.

Jeg vil efterfølgende kort beskrive de aktuelle og de eventuelle fremtidige temaer, som jeg har overvejet ind til nu.

Temaer

Slægtshistorie

Dette tager udgangspunkt i Strandgårdens beboere anno 1930 og via arkivalieronline (kirkebøger og folketællinger) samt Dansk Data Arkiv (folketællinger) følges slægten så langt bagud som muligt. Indledningsvis checkes via internettet for relevante gravsten på Husby kirkegård. Materialet kan følges op med eventuelle fæster, skifter samt skattelister incl sandtold.

Ejendomshistorie

Ovennævnte materialer suppleres med skøde og panteprotokoller samt matrikelskort.

Som supplement til begge kan anvendes justitsprotokoller, auktionsprotokoller m.m.

Principielt vil der kunne tages udgangspunkt i en hvilken som helst ejendom på Klitten og da der kun er 10 matrikels numre skulle det ikke være en uoverskuelig opgave at bearbejde dette på sigt.

Dette kan suppleres med en beskrivelse af boligforhold og bygningsbeskrivelse.

Projekt Strandgården

Generel beskrivelse

Hvordan ligger landet?

Der tages udgangspunkt i matrikelskort og andet kortmateriale, som dels kan bruges til at beskrive landskabets forandring; men som også kan være udgangspunkt for kortets historie.

Hvorfor ligger landet?

Betydningen af beboernes udnyttelse af klittens vækster til græsning, brændsel og husgeråd, for sandflugten. Sandflugtens betydning for det dyrkbare land og muligheden for sejlads i fjorden. Indsatsen for at standse sandflugten og en beskrivelse af de anvendte planter samt deres andre nytteegenskaber.

Havgang ved stormfloder hvor vandet er brudt gennem klitten og dets konsekvenser. Afvandingen af fjorden.

Hvad giver landet og vandet?

Klittens planter som foder, føde og husgeråd. Kornavl og høslæt, fjerkræ, får, kvæg og heste. Fjordens planter (tagrør) og fisk. Jagtens former og jagtudbyttet. Havfiskeriet, nært og fjernt, handel, rav, vraggoods og strandinger.

Her kan evt arbejdes med fokus på fiskeriets eller redningsvæsnets historie.

Demografi

Med baggrund i de 10 ejendomme kan der laves beskrivelser af husstandens sammensætning, børnedødelighed, gns levealder, epidemier, drukning indgifte på Klitten og uden Klits / Sogns ægteskaber m.m.

Politik

Juridiske tilhørsforhold fra kongeligt fæstegods til privat fæstegods og senere selveje. Skatter og afgifter samt hoverireglement. Embedmænd og –hverv i form af strandriddere, klit- og strandfogeder samt strandløn.

Svenskekrigene i 1600 årene. Hvilke konsekvenser havde disse for den lokale befolkning?

Englandskrigene 1801 & 1807-1814 og Klittens indrullerede mandskab, og hvorledes man klarede sig ud af dette, ofrene, norgesfarten og strandingerne.

2. *Verdenskrig 1940-1945* med Atlanterhavsvolden samt besættelsens betydning for beboerne og disses evt. involvering i frihedskampen.

Klitten i tekst og billeder

Skønlitterær omtale af klitten samt ældre beskrivelser /faglitterære værker. Malerier og tryk samt fotografi og film.

Det lokale køkken

Findes der lokale opskrifter og har naturen givet adgang til at "krydre" smagsoplevelsen.

Disse eksempler på temaer kan højst sandsynligt suppleres eller udbredes til en næsten uendelig række, ligesom de meget vel kan indsnævres til et begrænset; men fortsat relevant og givtigt antal.

Dette ligger dog uden for denne lille præsentations rammer.